

Tietoa henkilötietojesi käsittelystä Språkminoriteters tillgång till brottsmedling - tutkimuksessa

Språkminoriteters tillgång till brottsmedling- tutkimuksessa (ent. medling och minoriteter projekti) käytetään aineistona henkilötietoja. Tämän tietosuojailmoituksen tarkoituksena on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on henkilötietoihisi liittyen.

1. Kuvaus tutkimushankkeesta ja miksi henkilötietojasi tarvitaan

Rikossovittelun käyttö on lisääntynyt Suomessa (Elonheimo & Rimpilä, 2024). Poliisit ja syyttäjät ohjasivat vuonna 2023 yhteensä 13 944 rikosasiaa sovittelutoimistoihin. Rikossovittelu tarjoaa dialogista konfliktien ratkaisua rikosasian uhrin ja epäillyn välillä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) vastaa rikossovittelupalvelun järjestämisestä valtakunnallisesti. Rikossovittelu perustuu restoratiivisen oikeuden teoriaan, joka korostaa dialogin merkitystä rikoksen uhrille aiheutuneen vahingon korjaamisessa (Ervasti & Nylund, 2014; Jauhiainen, 2022, 2024). Rikossovittelu on vapaaehtoista, ja sovitteluprosessi perustuu osapuolten ennakkotapaamiseen, sovittelutapaamiseen ja mahdollisen sovintosopimuksen toteutumisen seurantaan. Sovittelussa osapuolet voivat sopia erinäisistä korvausmuodoista, kuten rahallisesta korvauksesta tai työkorvauksesta. Sovittelu voi tapahtua *yksikielisesti*, eli kaikille osapuolille yhteisellä kielellä. *Monikielinen sovittelu* on usein monikulttuurista (Attias, 2020), ja tarkoittaa, että joko jompikumpi osapuolista tai sovittelija puhuu eri kieltä. Ruotsinkielisillä on kielilain (423/2003) mukaan oikeus saada palvelua omalla kielellään. Tämän lisäksi rikos- ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (1015/2005) mukaan sovittelutoimistojen on hankittava tulkki monikielisiin sovitteluprosesseihin.

Tällä hetkellä ei ole tutkimusta siitä, miten kielivähemmistöjen pääsy sovitteluun omalla kielellä toteutuu Suomessa. Kansainväliset tutkimukset osoittavat, että puutteellinen enemmistökielen osaaminen voi muodostaa esteen osapuolten pääsyle restoratiivisiin prosesseihin (Kirkwood, 2024) ja restoratiivisiin tuloksiin (Campo ym., 2012). Erityisesti sovittelijan ja sovittelun osapuolten väliset kielierot voivat heikentää sovittelun laatua. Yksi syy tähän on, että tulkit voivat heikentää vuorovaikutusta osapuolten välillä (Albrecht, 2010). Tulokset korostavat monitieteisen ja monimenetelmällisen tarkastelun tarvetta ongelman ymmärtämiseksi Suomessa.

Hanke **Språkminoriteters tillgång till brottsmedling (ent. Medling och minoriteter) (Suom. Kielivähemmistöjen pääsy rikossovitteluun)** tutkii kielen merkitystä sovitteluprosessissa. Hanke selvittää, kuinka kielilain ja sovittelulain vaatimukset toteutuvat ruotsinkielisten ja

muiden kielivähemmistöjen kohdalla, kartoittamalla heidän pääsyään restoratiivisiin prosesseihin ja tuloksiin. Hanke tarkastelee rekisteriaineiston pohjalta, missä määrin ruotsinkieliset ja muut kielivähemmistöt ovat edustettuina rikossovittelussa ja kuinka usein he päätyvät sovintosopimukseen verrattuna suomenkieliseen enemmistöön. Aineisto koostuu vuonna 2014-2025 poliisin tietoon tulleista väkivaltarikoksista, vahingonteoista sekä kunnianloukkauksista, sekä näiden rikosten epäillyistä ja uhreista. Tämän lisäksi kerätään tiedot saman rikostyyppien rikoksista, jotka ovat 2019-2025 lähetetty rikossovitteluun. Kaikista epäillyistä ja uhreista kerätään tiedot heidän kielitaustasta että sosioekonomisesta taustastaan. Tutkimuksessa kerätään rekisteritietoa sekä Tilastokeskukselta, että sovittelutoimistoilta.

Hankkeen tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

- 1.1. Missä määrin ruotsinkieliset ovat edustettuina sovittelussa verrattuna muihin kielivähemmistöihin ja suomenkieliseen enemmistöön sekä) uhrien ja epäiltyjen määrissä että b) suhteessa poliisin tietoon tulleiden rikosten määrään eri kieliryhmien välillä?
- 1.2. Alkaako sovitteluprosessi useammin tai harvemmin ruotsinkielisten ja muiden kielivähemmistöjen rikosasioissa verrattuna suomenkielisten tapauksiin?
- 1.3. Pääsevätkö ruotsinkieliset ja muut kielivähemmistöt useammin tai harvemmin sovintosopimukseen verrattuna muihin kielivähemmistöihin ja suomenkielisiin? Tehdäänkö samanlaisia vai erilaisia sovintosopimuksia verrattuna suomenkieliseen enemmistöön?
- 1.4. Missä määrin tulkkia hyödynnetään monikielisessä sovittelussa? Onko tulkin käytössä sovittelussa yhteyttä sovittelun lopputulokseen?
- 1.5. Mikä on taustatekijöiden (esim rikostyyppin, sukupuolen, iän, sosioekonomisen taustan, sovittelutoimiston alueen, osapuolten alueen ja synnyinmaan) yhteys yllä oleville kysymyksille?

Tutkimuksessa hyödynnetään deskriptiivisiä analyyseja ja tilastollista monimuuttujamallia. Hankkeen tavoitteena on oikeuksiin pääsyn näkökulmasta (engl. Access to Justice) tutkia, viittaavatko toteutuksen puutteet kielivähemmistöjen epätasa-arvoon restoratiivisen oikeuden saatavuudessa.

Hanke Språkminoritetens tillgång till brottsmedling pohjautuu ja kehittää edelleen Aino Jauhiaisen väitöskirjan The interrelation of Victim- Offender Mediation and the Criminal Justice system (Rikossovittelun ja rikosoikeusjärjestelmän keskinäinen suhde) sovittelun rekisteriaineistoa (aineisto eritelty liitteissä 6-8). Tämä aineisto on jo kerätty ja yhdistetty Krimolla ja Tilastokeskuksella. Jauhiaisen väitöskirjan rekisteriaineiston yhdistämiseen tähän hankkeeseen on pyydetty lupa (liite 5). Lupa koskee SÖPU-tietojärjestelmästä kerättyä sovitteluaineistoa ja tämän aineiston henkilöihin liittyviä Tilastokeskukselta pyydettyjä taustamuuttujia. Väitöskirjan aineiston käsittelyajan pidentäminen, sekä aineiston jatkokäyttö tulevaa yhteensopivaa tutkimusta varten edellyttää aineiston luovuttaneilta tahoilta uuden lupahakemuksen hyväksymisen (liite 6-8). Mikäli lupahakemus hyväksytään, Språkminoritetens tillgång till brottsmedling- hankkeen tietoturvaan, käyttöön ja säilytykseen liittyvät linjaukset mitä tässä lupahakemuksessa, tietosuojaselosteessa ja tietosuojaan liittyvässä vaikutusten arvioinnissa mainitaan koskevat myös siihen liitettyä Jauhiaisen väitöskirjan rekisteriaineistoa.

2. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 10),
00014 Helsingin yliopisto

3. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa Aino Jauhianen sekä vastuullinen tutkija: *Yaira Obstbaum*

Nimi: Aino Jauhianen
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti, oikeuspolitiikan yksikkö

Osoite: Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 10),
Puhelinnumero: 0443022677
Sähköpostiosoite: Aino.Jauhianen@helsinki.fi

Nimi: Yaira Obstbaum
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti, oikeuspolitiikan yksikkö

Osoite: Osoite: PL 16 (Snellmaninkatu 10),
Puhelinnumero: 0443022677
Sähköpostiosoite: yaira.obstbaum@helsinki.fi

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

5. Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää

Aineisto koostuu kaikista vuonna 2019-2025 poliisin tietoon tulleista seuraavista lievistä, perusmuotoisista ja törkeistä rikoksista: väkivaltarikoksista (käsittävät kaikki henkeen ja terveyteen kohdistuvat väkivallanteot sekä vapauden riiston, vainoamisen ja laittoman uhkauksen), vahingonteot (käsittävät 35. luvun vahingonteosta) anastukset (käsittävät varkaudet

ja näpistykset) ja kunnianloukkauksista (24: § 9-10). Tämän lisäksi kerätään rikosten epäiltyjen ja uhrien taustatiedot, sekä tieto siitä, onko rikos tapahtunut lähisuhteessa. Kaikista epäillyistä ja uhreista kerätään tiedot heidän kielitaustastaan ja sosioekonomisesta taustastaan vuosilta 2014-2025. Tilastokeskukselta kerätään näiltä henkilöiltä taustatiedot FOLK-henkilöaineiston perustietomoduulista sekä FOLK tulotietomoduulista vuosilta 2014-2025.

Tilastokeskukselta pyydetään myös tiedot yllä mainittujen osapuolten muusta rikostaustasta, sekä rikoksen uhriksi joutumisesta sisältäen kaikki rikokset (sekä tieto perhe- ja lähisuhdeväkivallasta Tilastokeskuksen perhe- ja lähisuhdeväkivaltatilastosta) vuosina 2014-2025. Tämä kattaa viiden vuoden tarkastelujakson aiemmasta rikollisuudesta ennen osallistumista sovitteluun riippuen henkilön poimintavuodesta. Näihin tietoihin sisältyvät tiedot rikoksista joissa henkilöt ovat olleet osallisina joko epäiltyinä tai asianomistajina ja jotka ovat tulleet poliisin tietoon, sekä Tilastokeskuksen hallinnoimat rikosasiaratkaisut alioikeuksissa ja hovioikeudessa ensimmäisenä oikeusasteena viimeisen viiden vuoden osalta seuraavien tietojen osalta: syytteet, tuomiot ja seuraamukset, rangaistukset, oikeuden määräämät sakot, tuomitsematta jättämiset, hylätyt ja rauenneet syytteet, syyttäjän rangaistusmääräykset, ja uhkasakot.

Tämän lisäksi kerätään lisää tietoja niistä tapauksista, jotka on näiden yllämainittujen rikostyyppien osalta 2019-2025 lähetetty rikossovitteluun. Heistä pyydetään rekisteritietoa sekä Tilastokeskukselta että THL:ltä (luvan antaja: sovittelutoimistot, jotka myös syöttävät tiedot THL:n tietokantaan).

Sovittelutoimistoilta pyydetään näiden tapausten osalta taustatiedot mahdollisen rikosasian sekä tämän sovitteluun liittyvästä sisällöstä ja osapuolista, asian käsittelystä, edellytysten arvioinnista, mahdollisesta tulkin käytöstä sovittelussa, sovittelun lopputuloksesta, sopimuksen sisällöstä, toteutuksesta ja seurannasta, sekä prosessin kestosta ja seurannan lopputuloksesta. Jokaista rikosasiaa, epäiltyä ja uhria kohti pyydetään myös sovittelualoitetta hoitaneen ja sovitelleen sovittelutoimiston vastuuhenkilön ja sovittelijoiden henkilötiedot (nimi, tunniste-ID) ja kielitaidot. Lisäksi pyydetään sovittelijan ja sovittelun vastuuhenkilön taustatiedot (koulutus, ammatti, aloitusvuosi ja kuukausi, erityisosaaminen, sovittelupaikkakunnat) .

Lisäksi kerätään näistä rekistereistä erinäisiä rikosasioita tai rikoksen osapuolia henkilöiviä linkkaustietoja, jotta eri tietojärjestelmistä poimitut aineistot voidaan yhdistää. Kaiken kaikkiaan aineisto sisältää sekä suoria että epäsuoria tunnistetietoja. Tarkemmat muuttujatiedot ovat erillisessä liitteessä.

Perustelut:

Tilastokeskuksen aineisto

FOLK-henkilöaineiston perustietomoduulin tietojen avulla tutkimuksessa huomioidaan mahdollisia sovitteluprosessin vaiheiden lopputuloksiin vaikuttavia tai niitä ennustavia tekijöitä suhteessa koko otoksen taustoihin. Perustietomoduulin pohjalta tarkastellaan muun muassa sovittelun eri käsittelyvaiheiden lopputuloksien eroja ikä- ja sukupuoliluokkien, sekä synnyinmaan ja kielen välillä suhteessa koko otokseen.

FOLK-tulotietomoduulin avulla tutkimuksessa selvitetään muun muassa tulotasojen ja velkaantumisen mahdollista yhteyttä rikosasian lähettämiseen sovitteluun ja sovittelussa saatuihin korvausmuotoihin, sekä eroavaisuuksia koko otokseen verrattuna.

Tilastokeskuksen aikaisempaan rikollisuuteen liittyvien tietojen avulla selvitetään osapuolten aikaisempaa uhri- ja rikostaustaa. Hankkeessa tarkastellaan näiden tietojen mahdollista yhteyttä rikosasian lähettämiseen sovitteluun ja asian sovitteluprosessin eri vaiheiden lopputuloksiin.

Jauhiaisen väitöskirjan aineisto

Hanke Språkminoriteters tillgång till brottsmedling pohjautuu ja edelleen kehittää Aino Jauhiaisen väitöskirjan The interrelation of Victim- Offender Mediation and the Criminal Justice system (Rikossovittelun ja rikosoikeusjärjestelmän keskinäinen suhde) sovittelun rekisteriaineistoa (aineisto eritelty liitteissä 6-8), joka on jo kerätty ja yhdistetty Krimolla ja Tilastokeskuksella. Jauhiaisen väitöskirjan rekisteriaineiston yhdistämiseen tähän hankkeeseen on pyydetty lupa (liite 5). Lupa koskee SOPU-tietojärjestelmästä kerättyä sovitteluaineistoa ja tämän aineiston henkilöihin liittyviä Tilastokeskukselta pyydettyjä taustamuuttujia.

Väitöskirjan aineiston käsittelyajan pidentäminen, sekä aineiston jatkokäyttö tulevaa yhteensopivaa tutkimusta varten edellyttää aineiston luovuttaneilta tahoilta uuden lupahakemuksen hyväksymisen (liite 6-8). Mikäli lupahakemus hyväksytään, Språkminoriteters tillgång till brottsmedling- hankkeen tietoturvaan, käyttöön ja säilytykseen liittyvät linjaukset mitä tässä lupahakemuksessa, tietosuojaselosteessa ja tietosuojaan liittyvässä vaikutusten arvioinnissa mainitaan koskevat myös siihen liitettyä Jauhiaisen väitöskirjan rekisteriaineistoa.

6. Mistä lähteistä henkilötietojasi kerätään

Viranomaisten ja organisaatioiden rekistereistä: Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen pitämistä rekisteriä (tutkimusluvan antajana ovat sovittelutoimistot) ja Tilastokeskuksen rekistereistä.

7. Arkaluonteiset henkilötiedot (ja erityiset henkilötietoryhmät)

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:

Henkilötunnus (vain tietojen keräämisvaiheessa)

Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja.

Henkilöitä koskevia taustatietoja kerätään Tilastokeskuksen FOLK-moduuleilta (perus- ja tulotietomoduulit kokonaisuudessaan).

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

- ☒ yleistä etua koskeva tehtävä:
 - ☒ tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuoja-laki 4.3 §)
 - ☐ tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi (tietosuoja-laki 4.4 §)
 - ☐ tutkittavan suostumus
 - ☐ rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
 - ☐ rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen
- Kyseessä oleva oikeutettu etu: **Kuvaa, mistä oikeudesta on kyse**

Yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten arkaluontoisten tietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan j alakohtaan (käsittely on tarpeen tieteellisiä tutkimustarkoituksia varten) sekä tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 7 kohtaan (tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta tieteellistä tutkimusta varten tehtävään tietojen käsittelyyn).

Rikostuomioita tai rikkomuksia koskevien tietojen käsittely perustuu tietosuojalain 7 §:n 1 momentin 2 kohtaan (tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuihin rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyviä henkilötietoja saa käsitellä, jos niitä käsitellään tieteellistä tutkimusta varten).

Henkilötietoja käsitellään myös Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista 1 pykälän 2 momenttiin (instituutin tehtävät) ja pykälän 4 a-kohta (Instituutin tiedonsaantioikeus). Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin tutkimustehtävästä on säädetty lain Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutista 1 artiklassa.

9. Tietojen vastaanottajat

Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (KRIMO) pyytää sovittelua koskevan aineiston THL:stä (luvanantajana sovittelutoimistot) joka luovuttaa sen aluksi KRIMO:lle. Suoria tunnistetietoja sisältäviin aineistoihin on pääsy vain hankkeen tutkimusryhmällä ja KRIMO:n tietojärjestelmäasiantuntijalla KRIMO:n turva-auditoidusta turvatilasta. KRIMO:n tietojärjestelmäasiantuntija tarkistaa ja valmistelee aineiston tutkimusryhmän tuella ja luovuttaa sen henkilötunnuksineen Tilastokeskukselle, joka lisää hallinnomiansa tiedot aineistoon. Tilastokeskuksen kanssa laaditaan erillinen tietosuojasopimus. Tilastokeskus luovuttaa Krimolle käyttöoikeuden valmiiseen ja pseudonymisoimaansa aineistoon käytettäväksi korkean tietoturvatason etäkäyttöjärjestelmänsä kautta.

Jos aineiston valmistelussa ilmenee haasteita, viivästymisiä taikka jostain muusta ennaltaan arvaamattomasta syystä aineiston yhdistäminen Tilastokeskuksen tietoihin osoittautuu vaikeaksi tutkimushankkeen aikataulun kannalta, KRIMO suorittaa osan tai koko tutkimuksen analyysit ilman Tilastokeskuksen taustatietoja. Tällöin tietojärjestelmäasiantuntija muodostaa tutkimusryhmän tuella aineistosta analyysieja varten pseudonymisoidun version. Tiedot tallennetaan KRIMO:lle. Suoria tunnistetietoja sisältäviin, sekä pseudonymisoituihin aineistoihin on pääsy vain hankkeen tutkimusryhmällä KRIMO:n turva-auditoidusta turvatilasta. Myös aineistosta analyysikäyttöön muodostettavia pseudonyymejä aineistoja käsitellään vain KRIMO:n turva-auditoidusta turvatilasta.

10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle, niitä käsitellään ainoastaan EU:n alueella.

11. Henkilötietojen suojaus

KRIMO:n tietojärjestelmäasiantuntija tarkistaa ja valmistelee aineiston tutkimusryhmän tuella ja luovuttaa sen henkilötunnuksineen Tilastokeskukselle, joka lisää hallinnomiansa tiedot aineistoon. Tilastokeskuksen kanssa laaditaan erillinen tietosuojasopimus. Tilastokeskus luovuttaa Krimolle käyttöoikeuden valmiiseen ja pseudonymisoimaansa aineistoon käytettäväksi korkean tietoturvatason etäkäyttöjärjestelmänsä kautta.

Jos aineiston valmistelussa ilmenee haasteita, viivästymisiä taikka jostain muusta ennaltaan arvaamattomasta syystä aineiston yhdistäminen Tilastokeskuksen tietoihin osoittautuu vaikeaksi tutkimushankkeen aikataulun kannalta, KRIMO suorittaa osan tai koko tutkimuksen analyysit ilman Tilastokeskuksen taustatietoja. Tällöin KRIMO:n tietojärjestelmäasiantuntija muodostaa tutkimusryhmän tuella aineistosta analyysieja varten pseudonymisoidun version KRIMO:lla.

Tiedot tallennetaan KRIMO:lle. Suoria tunnistetietoja sisältäviin, sekä pseudonymisoituihin aineistoihin on pääsy vain hankkeen tutkimusryhmällä KRIMO:n turva-auditoidusta turvatilasta. Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään Krimolla suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja. Analysoitavaa aineistoa säilytetään turva-avaimessa tulosten tutkimuksen päättymiseen asti (enintään 30.12.2035 saakka). Turva-avainta säilytetään Krimon turvahuoneessa sijaitsevassa tallelokerossa. Aineistosta otetaan tutkimuksen ajalle varmuuskopio. Varmuuskopioitua aineistoa säilytetään tunnistetiedoin erillisessä turva-avaimessa tulosten luotettavuuden arvioimista varten tutkimuksen päättymiseen asti (enintään 30.12.2035 saakka). Varmuuskopion turva-avainta säilytetään Krimon turvahuoneessa sijaitsevassa tallelokerossa.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla: käyttäjätunnus ja salasana, käytön rekisteröinti/lokitus, kulunvalvonta, salaus/kryptaus, kaksivaiheinen tunnistautuminen.

Tilastokeskuksen työntekijä käy kaikki FIONA-järjestelmästä ulos pyydettyvät tiedot läpi ja valvoo, että tiedot eivät vaaranna tutkittavien yksityisyyttä (esimerkiksi liian pieniä solufrekvenssejä ei saa julkaista).

Henkilötietoja suojataan alla mainituin keinoin:

Suorien tunnistetietojesi käsittely:

- ☐ Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja.
- ☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan tai suojataan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta.
- ☐ Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (lisää peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

12. Henkilötietojesi käsittelyn kesto

Tutkimuksen aikana:

Tutkimuksessa Kerättäviä tietoja säilytetään ja käsitellään niin kauan, kun niitä tarvitaan tutkimukseen tai tutkimustulosten oikeellisuuden osoittamiseen. Tiedot poistetaan hankkeen päättymisen jälkeen, viimeistään 30.12.2035, ellei aineistoa hyödynnetä luvan kanssa jatkotutkimuksiin. Aineiston käsittelyajan pidentäminen, sekä aineiston jatkokäyttö tulevaa yhteensopivaa tutkimusta varten edellyttää aineiston luovuttaneilta tahoilta uuden lupahakemuksen hyväksymisen ennen hankkeen päättymistä. Tietoja ei arkistoida.

Tutkimuksen päättymisen jälkeen:

- ☒ Tutkimusaineisto hävitetään
- ☒ Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:

☐ ilman suoria tunnistetietoja ☒ tunnistetiedoin.

Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden henkilökunta pseudonymisoi ja suojaa aineistot, sekä siirtää ne FIONA-etäkäyttöjärjestelmään, joka on tarkoitettu vain tutkimusryhmässä olevien tutkijoiden käyttöön. Pseudonymoitu aineisto säilytetään tilastokeskuksella niin kauan kuin tutkimuksen käyttö lupa on voimassa.

Aineistosta otetaan tutkimuksen ajalle varmuuskopio. Varmuuskopioitua aineistoa säilytetään tunnistetiedoin turva-avaimessa tulosten luotettavuuden arvioimista varten tutkimuksen päättymiseen asti (enintään 30.12.2035 saakka). Varmuuskopion turva-avainta säilytetään Krimon turvahuoneessa sijaitsevassa tallelokerossa. Tilastokeskus säilyttää myös alkuperäisen aineiston tilastokeskuksella niin kauan kuin tutkimuksen käyttö lupa on voimassa.

Mikäli aineiston analyysit tehdään ilman tilastokeskuksen taustamuuttujia, KRIMO:n tietojärjestelmäasiantuntija muodostaa aineistosta analyysija varten pseudonymisoidun version. Analysoitavaa aineistoa säilytetään erillisessä turva-avaimessa tulosten tutkimuksen päättymiseen asti (enintään 30.12.2035 saakka). Turva-avainta säilytetään Krimon turvahuoneessa sijaitsevassa tallelokerossa.

☐ Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti:

☐ ilman suoria tunnistetietoja ☒ tunnistetiedoin

Sovitteluaineistosta otetaan tutkimuksen ajalle varmuuskopio. Varmuuskopioitua aineistoa säilytetään tunnistetiedoin turva-avaimessa tulosten luotettavuuden arvioimista varten tutkimuksen päättymiseen, viimeistään 30.12.2035 asti. Tietoihin pääsy on rajattu instituutin toimitiloihin ja suojattu henkilökohtaisella käyttäjätunnuksella ja salasanalla. Tiloihin kulku on rajattu vain instituutin henkilökuntaan, ja tilat on suojattu kulunvalvonnalla ja rikosilmoitinjärjestelmällä. Varmuuskopion turva-avainta säilytetään Krimon turvahuoneessa sijaitsevassa tallelokerossa. Varmuuskopioitua aineistoa säilytetään tunnistetiedoin turva-avaimessa tulosten luotettavuuden arvioimista varten tutkimuksen päättymiseen, viimeistään 30.12.2035 asti, jonka jälkeen aineisto hävitetään.

Aineistoa toimitetaan Tilastokeskukselle keräysvaiheessa erissä keruuvaiheen päättymiseen asti. Tilastokeskuksessa tältä pyydettyjen taustamuuttujien aineistoon lisäämisen jälkeen tilastokeskuksen tutkijapalveluiden henkilökunta pseudonymisoi ja suojaa aineistot, sekä siirtää ne FIONA-etäkäyttöjärjestelmään, joka on tarkoitettu vain tutkimusryhmässä olevien tutkijoiden käyttöön. Tämä aineisto säilytetään Tilastokeskuksella niin kauan kuin tutkimuksen käyttö lupa on voimassa. Tilastokeskus säilyttää myös alkuperäisen aineiston tilastokeskuksella niin kauan kuin tutkimuksen käyttö lupa on voimassa.

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään tutkittaville uusi tietosuojailmoitus, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan rekisteröityjä tutkimusaineistosta.

Uudesta tutkimuksesta ei voida lähettää ilmoitusta tutkittaville myöskään silloin, jos tietojen toimittaminen olisi mahdotonta tai kohtuuttoman vaivalloista tai jos se estäisi tai vaikeuttaisi suuresti tutkimustarkoitusten saavuttamista (tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan b alakohta).

13. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

14. Sinun oikeutesi ja niiden rajoittaminen

Alla mainittujen oikeuksien käyttämiseksi ota yhteyttä tämän tietosuojailmoituksen kohdassa 3 nimettyyn tutkimuksen yhteyshenkilöön ja kerro, mitä oikeuksiasi haluat käyttää.

Sinun oikeutesi rekisteröitynä

Pyrimme toteuttamaan oikeutesi aina, kun se on mahdollista. Oikeuksiesi soveltuvuuteen vaikuttaa esimerkiksi se, millä oikeusperusteella henkilötietojasi käsitellään. Oikeuksien soveltumista arvioimme aina tapauskohtaisesti. Tutkimuksen yhteyshenkilö auttaa sinua oikeuksiesi toteuttamisessa ja kertoo niiden soveltuvuudesta.

Tietosuojasetuksen mukaisia oikeuksiasi ovat:

- saada tietää käsitellääkö sinun tietojasi,
- saada pääsy omiin tietoihisi,
- oikaista virheelliset ja vanhentuneet tiedosi,
- pyytää tietojen poistoa
- rajoittaa omien tietojesi käsittelyä
- vastustaa tietojesi käsittelyä

Jostain oikeudesta saatetaan tieteellisen tutkimuksen yhteydessä joutua poikkeamaan esimerkiksi silloin, jos oikeutesi toteuttaminen vaarantaisi koko tutkimuksen. Usein voi olla esimerkiksi niin, ettei kaikkia jo kerättyjä ja tutkimukseen sisällytettyjä tietojasi ole mahdollista poistaa jälkikäteen, mutta tämä ei vaikuta oikeutesi keskeyttää tutkimukseen osallistuminen.

Lisätietoa oikeuksistasi eri tilanteissa löydät Tietosuojavaltuutetun toimiston verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Valitusoikeus

Jos koet, että henkilötietojasi on käsitelty epäasianmukaisesti, voit aina ottaa yhteyttä rekisterinpitäjän tietosuojavastaavaan, jonka yhteystiedot löydät tämän tietosuojailmoituksen kohdasta 4.

Sinulla on myös oikeus tehdä valitus valvovalle viranomaiselle, eli Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

<https://tietosuoja.fi/ilmoitus-tietosuojavaltuutetulle>

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi

